

W dniach od 24 lutego do 28 lutego 2025 roku uczestniczyłam w Mobilności, której celem była obserwacja zajęć lekcyjnych w fińskiej szkole Hartoniemi w Helsinkach. Miałam możliwość obserwacji lekcji z różnych przedmiotów oraz organizacji dyżurów między zajęciami a także organizacji pracy szkoły. Głównym powodem mojego wyjazdu była obserwacja zajęć z fizyki i chemii. W szkole, do której pojechałam uczęszczają dzieci z dwóch poziomów edukacyjnych (dzieci od 13 do 16 roku i od 16 do 19 roku). Drugi etap kończy się maturą. W szkole wszyscy nauczyciele mają kwalifikacje do uczenia co najmniej dwóch przedmiotów.

W klasie trzeciej najwyższego etapu edukacyjnego zajęcia z fizyki i chemii prowadził jeden nauczyciel. W grupach z tych przedmiotów było około 15 uczniów. Na tym etapie uczniowie wybierają przedmioty, tzw. rozszerzone, które ich interesują i kontynuują dalszą edukację w tym zakresie. Niestety w klasie I i II nikt z uczniów nie wybrał chemii i fizyki jako przedmiotów rozszerzonych w aktualnym sześciotygodniowym cyklu zajęć. Zajęcia z przedmiotów rozszerzonych odbywają się 3 razy w tygodniu i trwają każde 75 minut. Taki cykl zajęć kończy się egzaminem. To nakłada na ucznia dużą odpowiedzialność za własną naukę. Nauczyciel pracował metodą tradycyjną, czyli tłumaczył zagadnienia używając tablicy i pisaków. Prowadził proste eksperymenty chemiczne i fizyczne. Uczniowie pracowali na laptopach, w których mieli podręczniki, zadania, ćwiczenia, filmy edukacyjne i pomocnicze tablice do zajęć i kalkulator. Materiał uczniowie opanowywali spokojnie, na wielu bardzo podobnych przykładach, bez większego pośpiechu powtarzając materiał wprowadzony na zajęciach znacznie wcześniej.

W klasach młodszych kurs fizyki i chemii jest obowiązkowy dla wszystkich uczniów. Tu też uczniowie pracują na laptopach, posiadają zeszyty przedmiotowe do zapisywania notatek, ale zadania domowe wysyłają nauczycielom przez Internet. Uczniowie wykonują dużo ćwiczeń, krzyżówek, quizów i innych form aktywizujących i uczących rywalizacji. Pracownie są dobrze wyposażone w sprzęt i odczynniki. Uczniowie doświadczenia wykonują w grupach, używając fartuchów, rękawic i okularów ochronnych. Program młodszych uczniów odpowiada programowi ze szkoły podstawowej klasa 7 i 8.

Pracownie są wyposażone w zlewy, dygestoria i sporo podstawowego sprzętu do wykonywania doświadczeń grupowych. W dowolnej pracowni nauczyciel ma na wyposażeniu tablice interaktywną, kamerę i skorelowanego z nimi laptopa.

Na żadnym z zajęć uczniowie nie chodzą do tablicy, czy to do ćwiczeń , czy do odpowiedzi. Na ogół po omówieniu tematu jest praca własna i wtedy uczeń przez podniesienie ręki przywołuje nauczyciela , by mu pomógł .

Podobnie jak w naszych szkołach fińscy nauczyciele pełnią obowiązkowe dyżury na przerwach; na korytarzach, stołówce, boisku szkolnym.

Marzena Gorzała